

Raadsinformatiebrief voortgang en ontwikkelingen opvang en asiel

Datum: 24 oktober 2023

Onderwerp: Voortgang en ontwikkelingen opvang en asiel

Ter attentie van: De gemeenteraad

Afzender: College van Burgemeester en Wethouders

Portefeuillehouder J. van der Tak

Mail behandelaar marlous.vandriel@barneveld.nl

Samenvatting

Via deze raadsinformatiebrief brengen we u op de hoogte van de laatste ontwikkelingen op het gebied van asiel en opvang in de gemeente Barneveld. We zullen u met enige regelmaat op deze wijze blijven informeren. In deze raadsinformatiebrief wordt ingegaan op de volgende onderwerpen: 1) Oekraïneopvang, 2) Provinciale Regietafel, 3) Realisatie asielzoekerscentrum Barneveld, 4) Taakstelling huisvesting statushouders. Op dit moment voldoet de gemeente Barneveld aan de opvang van diverse doelgroepen, waarbij de huisvesting van statushouders uitdagend is. We zijn dankbaar als College voor de inzet van velen die de opvang en huisvesting van diverse doelgroepen mogelijk maken om zo onze verantwoordelijkheid te nemen in onze provincie en regio. Tevens proberen wij via lobby richting o.a. het ministerie van Justitie & Veiligheid ook landelijk aandacht te vragen voor knelpunten die wij tegenkomen rondom opvang en asiel.

Doel

Tussentijds informeren over ontwikkelingen i.r.t. opvang en asiel in de gemeente Barneveld.

1. Oekraïneopvang

Sinds maart 2022 worden er vanwege het uitbreken van de oorlog in Oekraïne in de Veiligheid- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) Oekraïense ontheemden opgevangen. Op dit moment zijn er in onze gemeente 5 gemeentelijke opvanglocaties (GOO) voor vluchtelingen uit Oekraïne. Daarin worden op dit moment 300 vluchtelingen opgevangen. Daarnaast verblijven er ongeveer 100 Oekraïense ontheemden particulier in onze gemeente (POO). De voortdurende oorlog in Oekraïne zorgt voor een aanhoudende instroom van mensen naar Nederland, waardoor op dit moment landelijk bijna alle GOO-plekken bezet zijn.

Verhoogde taakstelling GOO-plekken & opvangplekken gemeente Barneveld

Bij de huidige trend wordt er vanuit gegaan dat er landelijk per 1 februari 2024 97.000 GOO-plekken nodig zijn. Voor onze Veiligheidsregio betekent dit dat de te realiseren taakstelling op dat moment omhoog gaat van 3503 GOO-plekken naar 3768 GOO-plekken. De taakstelling van de gemeente Barneveld gaat daarmee ook omhoog van 286 naar 309 GOO plekken.

Vanaf oktober 2023 worden er 25 extra plekken gerealiseerd op de GOO 'De Parel' in Voorthuizen. Daardoor komt het totaal aantal GOO plekken in onze gemeente op *ongeveer* 325 (De bezetting ligt ook aan de samenstelling van de opgevangen personen. Soms kunnen er meer mensen op 1 kamer worden opgevangen bijvoorbeeld als dit een gezin betreft). Hiermee voldoen wij nu al aan de afgesproken taakstelling zoals die vanaf februari 2024 geldt. Daarnaast zijn er op dit moment ongeveer 100 Oekraïense ontheemden die bij of via inwoners in de gemeente Barneveld verblijven. In de volgende tabel ziet u de verdeling van de vluchtelingen over de verschillende locaties.

Gemeentelijke opvanglocaties (GOO)	Aantal bezette plekken 05-10-2023
Corazon, Postweg de Glind	136
Huize De Parel Voorthuizen	62*
Hooihuis en Dwarshuis, Holzenbosch Voorthuizen	41
Veemweg, Harselaar	28
Gasthuisstraat 12a-20, Barneveld	34
Totaal	301

*De 25 extra plekken vanaf 1 oktober 2023 zijn nog niet in dit aantal verwerkt.

Eigen bijdrage opvanglocaties

Het heffen van een eigen bijdrage voor bewoning in een noodopvanglocatie is momenteel juridisch niet mogelijk voor gemeenten. Dat komt door het gebrek aan zo'n optie in de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO). Daarom betalen werkende Oekraïners nu geen bijdrage in de GOO. Ze hoeven door dit landelijke beleid op dit moment dus geen enkele vaste lasten (als huur/gas/elektra/water/ zorgverzekering/aansprakelijkheidsverzekering) te betalen. Dit betekent dat hun besteedbaar inkomen hoger is ten opzichte van anderen. Deze situatie leidt tot ongelijkheid ten opzichte van andere groepen, zoals asielzoekers, inwoners in de bijstand of inwoners die op of rond het bestaansminimum leven. Die ongelijkheid is er ook tegenover de Oekraïners in de opvang met alleen leefgeld voor kleding en andere persoonlijke uitgaven (ongeveer 60 euro pp per maand). Wij vragen om deze reden al langer aandacht hiervoor aan overlegtafels en bij landelijke (bestuurlijke en politieke) contacten op om op korte termijn te komen met een vorm van eigen bijdrage in de GOO. Die oproep vindt u ook in de bijgevoegde brief aan demissionair staatsecretaris van Justitie & Veiligheid, de heer Van der Burg.

Onderwijs

Aan het eind van het vorige schooljaar is de Tijdelijke Onderwijsvoorziening Oekraïne (TOV) basisschool gesloten. De kinderen zijn bij de start van het nieuwe schooljaar dan ook op een nieuwe basisschool gestart. Zo zijn er 9 kinderen gestart op de nieuwkomersschool de Springplank. Daarnaast zijn er ongeveer 45 kinderen doorgestroomd naar diverse basisscholen in de dorpen Barneveld en Voorthuizen of buiten de gemeentegrens voor een enkeling. Een aantal kinderen zijn tussentijds verhuisd of vertrokken uit de gemeente Barneveld. Ook nu komen er nog nieuwe Oekraïense kinderen in de gemeente Barneveld wonen. Afhankelijk van hun leeftijd starten zij op de nieuwkomersschool de Springplank.

De Oekraïense jongeren in de leeftijd van 12- 18 jaar gaan naar de ISK (Internationale Schakelklas) school aan de Burgemeester Kuntzelaan. Bij de start van het schooljaar waren dit 76 jongeren en inmiddels zijn dit er 90. Van deze jongeren zijn er 48 afkomstig uit Barneveld. Mede vanwege de regionale functie van het ISK, komen er ook jongeren uit omliggende gemeenten, zoals bijvoorbeeld Renswoude, Nijkerk. Naar verwachting zal de uitstroom van jongeren naar regulier onderwijs aan het einde van dit schooljaar plaatsvinden.

Leefgeld en werk

Op dit moment zijn er in onze gemeente nog 56 huishoudens met leefgeld. Dit betreffen 44 alleenstaande (ouders) en 12 huishoudens met een aanwezige partner. Het gaat hierbij in deze huishoudens in totaal om 19 kinderen. De normen van het leefgeld zijn aangepast per 1 oktober 2023.

Daarnaast zien we dat een grote groep Oekraïners die verblijven op de gemeentelijke opvanglocaties werkt. Door deze ervaring zien wij hoe belangrijk het is om ook asielzoekers zo snel spoedig mogelijk de mogelijkheden te geven om deel te nemen aan de samenleving door middel van structureel werk en hier de 24-weeken eis los te laten. In de tabel op de volgende pagina is inzichtelijk gemaakt hoeveel Oekraïners er werken die verblijven op de gemeentelijke opvanglocaties. =

Naam GOO locatie	Totaal aantal	Aantal werkenden	Aantal jonger dan 20	Aantal 65+
Corazon, De Glind	136	64	37	11
De Parel, Voorthuizen	62	33	25	3
Hooihuis/Dwarshuis, Voorthuizen	41	13	18	2
Veemweg, Harselaar	28	14	11	0
Gasthuisstraat, Barneveld	34	15	13	2
Totaal	301	139	104	18

Taallessen

Taalonderwijs is essentieel voor het mee kunnen doen op de arbeidsmarkt en in de samenleving. Omdat Oekraïense vluchtelingen niet inburgeringsplichtig zijn, kunnen ze geen gebruik maken van het inburgeringsonderwijs. Daarom heeft de gemeente Barneveld voor vluchtelingen uit Oekraïne een apart taalaanbod ingericht voor de duur van de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB). Met het volgen van dit taaltraject kunnen Oekraïense vluchtelingen een A2-certificaat behalen. De taallessen worden gegeven op verschillende locaties verspreid over Barneveld. Oekraïense vluchtelingen kunnen zich doorlopend aanmelden voor de taallessen bij het Taalhuis. Communicatie over de taallessen naar Oekraïense vluchtelingen die taallessen (willen) volgen, wordt opgepakt door de locatiemanager. Tot nu toe zijn er ongeveer 90 Oekraïners die van het aanbod gebruik maken of hebben gemaakt. Daarnaast hebben zich onlangs 14 nieuwe Oekraïense vluchtelingen aangemeld voor taallessen, waarvoor de gemeente nu in gesprek is met de taalaanbieder. De kosten die gemoeid zijn met het taalaanbod, worden gedekt uit het normbedrag dat wij van het Rijk ontvangen voor de realisatie van gemeentelijke opvangplekken.

Derdelanders

Derdelanders zijn personen uit andere landen die in Oekraïne een tijdelijke verblijfsvergunning hadden voor werk of studie op het moment van het uitbreken van de oorlog. De bescherming van deze derdelanders zou eigenlijk per 4 september 2023 stoppen. Maar de demissionair staatssecretaris van Justitie & Veiligheid heeft op 2 september 2023 besloten deze beëindiging van de tijdelijke bescherming voor derdelanders (die eigenlijk zou stoppen per 4 september 2023) op het laatste moment te bevriezen tot de Raad van State uitspraak heeft gedaan in een hoger beroep. Dit betekent dat derdelanders in elk geval tot die tijd in Nederland mogen blijven. Ze houden recht op alle voorzieningen en ondersteuning die worden geboden onder de RTB tot die tijd, waaronder opvang in de GOO.

In de gemeente Barneveld betrof het in totaal 3 derdelanders. Vluchtelingenwerk en de gemeente hebben deze 3 personen vooruitlopend op 4 september 2023 geïnformeerd over het stoppen van de tijdelijke bescherming voor derdelanders, de gevolgen daarvan en de keuzemogelijkheden. 2 van hen hebben besloten om gebruik te maken van een regeling voor terugkeer en de hulp daarbij van Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V). Dit, ondanks het feit dat zij toch langer mochten blijven. Ze zijn inmiddels teruggekeerd naar hun land van herkomst. Op dit moment verblijft er nog 1 derdelander in onze gemeente in een gemeentelijke opvanglocatie.

Tijdelijke wet Oekraïne en RTB

Door de plotselinge en zeer hoge instroom van vluchtelingen uit Oekraïne en de al grote druk bij het COA heeft het kabinet op 1 april 2022 het staatsnoodrecht geactiveerd. Onder het staatsnoodrecht kregen burgemeesters de wettelijke taak om zorg te dragen voor de opvang en verzorging van vluchtelingen uit Oekraïne. De toepassing van het staatsnoodrecht is altijd tijdelijk en mag niet langer duren dan noodzakelijk. Nu duidelijk is dat het conflict in Oekraïne naar verwachting langere tijd gaat duren en gemeenten nog enige tijd in de opvang en zorg blijven voorzien, creëert het kabinet een reguliere wettelijke basis voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Hierdoor kan het staatsnoodrecht weer buiten werking worden gesteld. De verwachting is dat de 'Tijdelijke wet Oekraïne' op 1 januari 2024 in werking treedt. De belangrijkste inhoudelijke wijziging ten opzichte van het staatsnoodrecht is dat de verantwoordelijkheid voor opvang en zorg voor vluchtelingen uit Oekraïne met de komst van de tijdelijke wet verschuift van de burgemeester naar het college van burgemeester en wethouders.

Richtlijn verlengd

Binnen de Europese Unie (EU) worden de Oekraïense ontheemden opgevangen onder de RTB.

Hiermee hebben vluchtelingen uit Oekraïne in alle EU-lidstaten tijdelijk recht op opvang, medische zorg, werk en onderwijs. Inmiddels is deze richtlijn door de EU-lidstaten verlengd tot 4 maart 2025. Het kabinet werkt momenteel beleidskeuzes uit voor het verblijf en terugkeer van vluchtelingen uit Oekraïne na 4 maart 2025.

TOVO/coördinerende gemeente Rheden

In de periode van februari 2022 tot 1 oktober 2023 heeft de VGGM zich ingezet voor coördinatie en realisatie van de opvang van Oekraïense ontheemden. De VGGM deed dat via een 'Team Opvang Vluchtelingen Oekraïne' (TOVO). Omdat straks het noodrecht niet meer van kracht is en gemeenten nog enige tijd in de opvang moeten blijven bieden aan Oekraïense vluchtelingen, opereert TOVO niet langer onder de vlag van de Veiligheidsregio Gelderland Midden. Alle vijftien gemeenten uit deze regio hebben te kennen gegeven graag een werkwijze te continueren waarbij spreiding en coördinatie centraal gefaciliteerd wordt. Het is namelijk niet logisch en tijdrovend als iedere gemeente dit individueel op moet pakken. De gemeente Rheden heeft aangeboden te fungeren als coördinerende gemeente voor de regio. Rheden faciliteert namens alle vijftien gemeenten uit Gelderland-Midden, de coördinatie en spreiding van Oekraïense vluchtelingen binnen onze regio. Ook onderhoudt zij het contact met andere samenwerkingsverbanden. TOVO zet deze taken vanaf 1 oktober 2023 daarom voort vanuit de gemeente Rheden. De financiering voor deze taak komt uit een landelijke bekostigingsregeling.

2. Provinciale Regietafel (PRT)

De Rijksoverheid heeft gemeenten en provincies belangrijke taken gegeven op het gebied van noodopvang, opvang van asielzoekers en huisvesting van statushouders. In elke provincie is een zogenoemde provinciale regietafel (PRT) ingericht. Aan de PRT worden afspraken tussen provincie en gemeenten gemaakt over de wijze waarop deze taken worden vormgegeven. De PRT heeft een actieve regisserende rol in de uitvoering van de asielopvang door gemeenten. De provincie Gelderland werkt, vanwege de schaal van de provincie, met zes 'sub-regio's' om de dialoog met de Gelderse gemeenten te voeren over opvang en huisvesting. De gemeente Barneveld is bestuurlijk en ambtelijk vertegenwoordigd in het subregio-overleg van de PRT in de regio Foodvalley. Samen met onze Foodvalley collega's (Ede, Nijkerk, Scherpenzeel en Wageningen) zetten we ons in om de opvang- en huisvestingsopgaven voor onze regio zo goed mogelijk in te vullen. Gezamenlijk wordt er uiteindelijk een provinciaal plan opgeleverd. Elke subregio in de provincie Gelderland levert eenzelfde regionaal format aan met daarin de aantallen die worden gerealiseerd qua:

- opvangplekken voor Oekraïense vluchtelingen;
- asielplekken;
- welke andere opvangplekken er nog zijn (bijvoorbeeld plekken voor AMV-ers met status);
- de stand van zaken rondom de huisvesting van statushouders van elke gemeente.

In de andere subregio's van de Provincie Gelderland wordt dit format eveneens gehanteerd. Op dit moment is er geen 'spreidingswet', maar handelen we binnen de provincie Gelderland wel in de geest van de 'spreidingswet'. Op deze manier proberen we binnen de provincie Gelderland overzicht te krijgen van de opgaven die er liggen en wat er gerealiseerd is. Zodra het provinciale plan is vastgesteld, versturen wij het ter informatie aan uw Raad. Hoewel de toestroom vanwege de situatie in de wereld momenteel onzeker is, voorzien wij op dit moment vooralsnog geen additionele opvangplekken aanvullend op wat we als gemeente nu al doen (t.b.v. Oekraïneopvang, realisatie azc, huisvesting statushouders, etc.). Waarbij op dit moment met name de huisvesting van statushouders uitdagend is, in verband met de stijging van de taakstelling over de afgelopen periode.

3. Asielzoekerscentrum Barneveld

Op 5 juli 2023 heeft uw raad ingestemd met de vestiging van een asielzoekerscentrum (azc) aan de Nijkerkerweg 132 voor circa 300 asielzoekers voor een periode van maximaal 10 jaar. Deze afspraken hebben wij op 27 september 2023 met het COA in een bestuursovereenkomst vastgelegd. Daarnaast hebben we ook aanvullende werkafspraken met het COA gemaakt. Bijvoorbeeld over de communicatie, (openbare orde en) veiligheid en gezondheidszorg. De bestuursovereenkomst, de aanvullende werkafspraken en de bestuursopdracht voor de ontwikkel- en realisatiefase van het azc zijn ter informatie bijgevoegd bij deze raadsinformatiebrief.

Communicatie en participatie

Half september 2023 hebben wij een informatiebrief naar omwonenden, maatschappelijke partners en ondernemers in de buurt van de Nijkerkerweg gestuurd. Dit hadden we tijdens de informatiebijeenkomsten toegezegd. In de brief hebben wij hen een update van de stand van zaken gegeven.

In de afgelopen periode hebben zich in totaal 30 personen aangemeld voor de klankbordgroep. Zij zijn inmiddels benaderd voor een eerste bijeenkomst. De leden van de klankbordgroep zijn de ogen en oren van de wijk. Zeker als het azc straks operationeel is. Dan zal er met enige regelmaat contact met hen zijn om af te stemmen hoe het gaat, of er bijzonderheden zijn. Ze brengen signalen uit de wijk in namens buurtbewoners. Maar ook in de realisatie- en ontwikkelfase van de locatie vóór opening betrekken wij hen waar mogelijk.

Tijdens de eerste bijeenkomst van de klankbordgroep praten de leden onder andere over de werkwijze van de klankbordgroep, de frequentie waarin zij bij elkaar komen, de wijze van communicatie, of de samenstelling van de groep evenwichtig is en qua aantal goed werkbaar enzovoorts. Daarnaast worden ze meegenomen in de voortgang van ontwikkeling van de azc-locatie. We laten hen bijvoorbeeld de eerste schetsen zien en gaan daarover het gesprek met hen aan.

4. Taakstelling huisvesting statushouders

De taakstelling te huisvesten statushouders (asielzoekers worden statushouders op het moment dat ze een verblijfsvergunning krijgen) is dit jaar fors gestegen ten opzichte van vorig jaar. Het huisvesten van statushouders is een wettelijke taak van gemeenten. In de eerste helft van het jaar hadden we de taakstelling om 73 statushouders te huisvesten. Dat is twee keer zoveel als in 2022, toen betrof het in dezelfde periode 34 personen. Deze taakstelling hebben we, met de inzet van onze maatschappelijke partners, behaald. Voor het najaar van 2023 staat echter opnieuw een forse taakstelling op het programma. In de 2^e helft van dit jaar dienen we in totaal 94 statushouders te huisvesten, ook dit is een verdubbeling van het aantal ten opzichte van 2022. Terugkijken zien wij dat de taakstelling in de afgelopen jaren meermaals verdubbeld is.

Jaar	Taakstelling 1 ^e helft van het jaar	Taakstelling 2 ^e helft van het jaar	Totaal
2019	20	20	40
2020	18	22	40
2021	46	37	83
2022	34	46	80
2023	73	94	164

De taakstelling van het 2^e helft 2023 loopt van juli tot en met december. Dit betekent dat wij nog 3 maanden de tijd hebben om de taakstelling te realiseren. Dit is een enorme uitdaging, met name ook omdat een groot deel van de statushouders die gekoppeld zijn aan de gemeente Barneveld alleengaand zijn. Het proces van gezinshereniging is vaak al wel gestart, maar deze procedure duurt ± 1,5 jaar.

Gezien de trend in de afgelopen periode en gezien andere opgaven die we ook hebben, hebben we hier via de daarvoor geëigende kanalen ook aandacht voor gevraagd.

Tenslotte

Tenslotte willen wij opmerken dat we er trots op zijn dat de gemeente Barneveld een passende bijdrage in de regio levert aan de opvang van mensen in nood. Het omzien naar elkaar en zorgen voor mensen in nood is een wezenlijk onderdeel van onze waarden en normen. Daarbij zijn we ook dankbaar voor de inzet van velen in onze Barneveldse samenleving die zich hiervoor inspannen. Tot slot wijzen we u nog op eventuele achtergrondinformatie die te vinden is op:

www.barneveld.nl/oekraine, en op: www.barneveld.nl/azc.

Bijlagen

1. Brief t.a.v. demissionair staatsecretaris Justitie & Veiligheid, de heer Van der Burg
2. Bestuursovereenkomst azc gemeente Barneveld en COA
3. Aanvullende werkafspraken bij de Bestuursovereenkomst azc gemeente Barneveld en COA
4. Bestuursopdracht ontwikkel- en realisatiefase azc

Raadhuisplein 2
Postbus 63
3770 AB Barneveld

Telefoon 14 0342
E-mail info@barneveld.nl
Internet www.barneveld.nl
Whatsapp +3161445927

Datum: Geachte heer Van der Burg,

24 oktober 2023

Ons kenmerk:

Organisatieonderdeel:

Samenleving

Onderwerp:

**Vorm van eigen bijdrage
Oekraïneopvang en werk
voor asielzoekers**

De opvang en asiel opgaven in Nederland zijn groot momenteel. Het is onrustig in de wereld. Als gemeente Barneveld¹ nemen we onze verantwoordelijkheid door een helpende hand te bieden aan diegene die vluchten voor geweld en oorlog en opvang behoeven in Nederland. Wij realiseren op dit moment een asielzoekerscentrum (azc) van circa 300 plekken voor een periode van 10 jaar en vangen wij op dit moment ongeveer 400 Oekraïense vluchtelingen op in onze gemeente. We gaan er daarbij vanuit dat u - samen met de andere lidstaten van de Europese Unie - oog heeft voor de mate van instroom én dat alle gemeenten hierin hun verantwoordelijkheid nemen. Alleen samen kunnen we op passende wijze invulling geven aan deze opgaven en waarborgen dat de draagkracht en het draagvlak blijft bestaan voor deze opvang.

Dank voor uw betrokkenheid

Op deze wijze willen we u ook danken voor uw steun en betrokkenheid bij de initiatieven die onze gemeente onderneemt. Uw bezoek op 5 juni 2023 heeft dat opnieuw onderstreept. Wij vertrouwen erop dat landelijk aandacht blijft waar het gaat om een juiste verdeling en een blijvende ondersteuning bij het opvangen van asielzoekers en Oekraïense vluchtelingen.

Aandachtspunten bij asiel en opvang

In de voorbereidingen van de realisatie van een azc in de gemeente Barneveld en bij onze gemeentelijke opvanglocaties voor Oekraïense ontheemden stuiten wij op een tweetal punten die, naar onze mening, heroverwogen moeten worden. Vooraf willen we daarbij tevens opmerken dat een tijdige en eenduidige communicatie vanuit uw ministerie van belang blijft.

Mogelijk maken van een eigen bijdrage in de gemeentelijke opvanglocaties

In onze gemeentelijke opvanglocaties vangen wij al bijna 1,5 jaar Oekraïense vluchtelingen op. Oekraïense vluchtelingen hebben in Nederland recht op een aantal voorzieningen op basis van wet- en regelgeving, zoals kosteloos onderdak in opvanglocaties en de mogelijkheid om in Nederland te werken. Het is goed om te zien dat veel Oekraïense vluchtelingen inmiddels aan het werk zijn. Door het ontvangen van salaris maar het niet afdragen van een bijdrage voor (maaltijden en) inwoning zoals huur-gas-water en elektra, of een zorgverzekering hebben zij de nodige financiële ruimte. Deze situatie leidt tot ongelijkheid ten opzichte van andere groepen, zoals asielzoekers, statushouders en Nederlanders die op of rond het bestaansminimum leven. Wij vinden deze ongelijkheid onwenselijk en niet te rechtvaardigen, gezien de verwachting dat deze opvang niet meer van korte duur is, maar voor een langere periode zal moeten worden geboden.

¹ In afstemming met de andere leden van de Provinciale Regietafel Gelderland / subregio Foodvalley en de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden.

Wij roepen daarom op om, net zoals enkele andere landen dat al doen, op korte termijn te komen met een vorm van een eigen bijdrage in gemeentelijke opvanglocaties voor werkende Oekraïense vluchtelingen.

Asielzoekers aan het werk

Door onze ervaringen met werk bij de Oekraïense vluchtelingen die wij opgevangen en de positieve invloed die dit heeft, zien we voordelen als ook asielzoekers in Nederland meteen structureel aan het werk kunnen. Dit draagt bij aan het meedoen aan de Nederlandse samenleving, het vergroten van hun persoonlijk welzijn, is een zinvolle dagbesteding, levert een positieve bijdrage aan de tekorten op de arbeidsmarkt en zorgt voor een snellere inburgering en leren van de taal. Het zorgt daarnaast ook voor een goed ritme en rust op de opvanglocaties.

De 24-wekeneis is op dit moment de grootste belemmering voor asielzoekers om toe te treden tot de arbeidsmarkt. Tijdens de informatiebijeenkomsten die wij hebben gevoerd over de komst van een azc in zagen wij dat werkgevers geïnteresseerd zijn in het in dienst nemen van asielzoekers als medewerker. Hierbij kwam naar voren dat werkgevers obstakels ervaren in de vorm van tijdsintensieve procedures, waaronder het regelen van tewerkstellingsvergunningen en inwerktrajecten, om dan na maximaal 24 weken weer afscheid te moeten nemen van deze waardevolle arbeidskrachten.

Pagina 2 van 2

Met de komst van een azc in de gemeente Barneveld roepen wij daarom op om het mogelijk te maken dat asielzoekers tijdens hun asielprocedure langer dan nu geldende 24-weeken aan het werk kunnen en de belemmerende wet- en regelgeving op dit gebied aan te passen.

Tot slot: samen aan de slag

Tot slot willen wij benadrukken dat wij graag samen met u en alle betrokken partijen aan de slag willen om deze kwesties aan te pakken en te zorgen voor een rechtvaardige en effectieve opvang van asielzoekers en Oekraïense vluchtelingen in Nederland. Wij kijken uit naar een vruchtbare samenwerking en uw constructieve bijdrage aan dit belangrijke maatschappelijke vraagstuk.

Met vriendelijke groet,

W. Wieringa
secretaris

J. van der Tak
burgemeester

Bestuursovereenkomst inzake de vestiging van een opvanglocatie aan de Nijkerkerweg 132 in de gemeente Barneveld

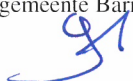
Bestuursovereenkomst inzake de vestiging van een opvanglocatie

Partijen

- a. Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers, gevestigd aan de Rijnstraat 8 te Den Haag, hierbij vertegenwoordigd door een lid van het bestuur van het COA, de heer J. Kapteijns, hierna te noemen: 'COA'
- b. De gemeente Barneveld, gevestigd aan Raadhuisplein 2, hierbij vertegenwoordigd door de burgemeester, de heer J. van der Tak, hierna te noemen: 'het gemeentebestuur'

Overwegende:

- dat het COA tot kerntaak heeft de opvang en begeleiding van vreemdelingen;
- dat het gemeentebestuur bereid is mee te werken aan de opvang van vreemdelingen in een opvanglocatie binnen de gemeente;
- dat het COA en het gemeentebestuur een optimaal functioneren van de opvanglocatie in de plaatselijke gemeenschap en in relatie tot de betrokken diensten en instellingen willen bewerkstelligen door het maken van afspraken en het treffen van de nodige voorzieningen;
- dat de bestuursovereenkomst onverlet laat dat het COA voor de realisatie van de opvanglocatie over de benodigde vergunningen moet beschikken;
- dat het gemeentebestuur zich binnen haar publiekrechtelijke verantwoordelijkheden inspannt voor een zorgvuldige en voortvarende vergunningverlening;
- dat het Faciliteitenbesluit Opvangcentra, d.d. 29 juli 1994 (Stb. 636) en de aanvullingen van 8 juni 1998 (Stb. 347) en 25 januari 2001 (Stb. 60) van toepassing zijn, alsmede eventuele toekomstige wijzigingen en aanvullingen;
- dat de directe verantwoordelijkheid voor het nemen van de noodzakelijke maatregelen op de beleidsterreinen Onderwijs, Gezondheidszorg en Openbare orde en veiligheid, behalve bij de gemeente en het COA, bij meerdere partijen ligt;
- dat het uitgangspunt is dat de randvoorwaarden voor de te nemen maatregelen in verband met de opvang van vreemdelingen op de beleidsterreinen Onderwijs, Gezondheidszorg en Openbare Orde en veiligheid voldoende in bestaande wet- en regelgeving zijn vastgelegd.

Komen het volgende overeen:

Artikel 1 - Definities

In deze overeenkomst wordt verstaan onder:

- a) Vreemdeling: de persoon die in de opvanglocatie van het COA wordt opgevangen, zoals bedoeld in artikel 3 van de Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers. Het betreft hier zowel asielzoekers, als bewoners die een verblijfsvergunning hebben maar nog geen reguliere huisvesting in een gemeente hebben;
- b) Capaciteitsplaatsen: plaatsen in een opvanglocatie beschikbaar voor de opvang van vreemdelingen, zoals bedoeld in artikel 1.b van het Faciliteitenbesluit;
- c) Opvanglocatie: een opvangvoorziening waarin door of onder verantwoordelijkheid van het COA opvang wordt geboden aan vreemdelingen. Hieronder vallen een Opvangcentrum of een Noodopvang.
- d) Datum van ingebruikname: de datum waarop de eerste vreemdeling gebruik maakt van de opvanglocatie;
- e) Faciliteitenbesluit: het Faciliteitenbesluit Opvangcentra d.d. 29 juli 1994 (Stb. 636).

Artikel 2 - Opvanglocatie

1. Het gemeentebestuur stemt in met de realisatie van de opvanglocatie aan Nijkerkerweg 132, 3771 LB te Barneveld door het COA.
2. Het COA gebruikt de opvanglocatie onder eigen verantwoordelijkheid als een *Opvangcentrum* ten behoeve van de opvang van vreemdelingen.
3. Het azc in Barneveld is/wordt geen aanmeldcentrum, geen locatie voor uitgeprocedeerde gezinnen en geen voorportaallocatie.

Artikel 3 – Aantal vreemdelingen en capaciteitsplaatsen

1. In de opvanglocatie worden circa 300 vreemdelingen opgevangen. ¹
2. Het COA spant zich in voor een evenwichtige samenstelling van de groep vreemdelingen voor wat betreft herkomst, geslacht, leeftijd en gezinssituatie. Instroom is daarbij bepalend. Het COA heeft ook oog voor het concept dat we realiseren in Barneveld en de passendheid en samenstelling van de groepen op deze locatie.

¹ Met circa wordt bedoeld dat de capaciteit soms iets boven de 300 kan liggen (door bijv. de geboorte van een baby, nareizende familieleden van een vreemdeling op éénzelfde locatie plaatsen, of een gezin wat uit net meer mensen bestaat) en dat deze situatie tijdelijk is. We hebben het hierbij over een bandbreedte tot ongeveer +5 personen

3. Er worden geen alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV-ers) opgevangen op de opvanglocatie.
4. Per kwartaal verstrekt het COA het gemeentebestuur informatie over het aantal en over de in lid 3.2 bedoelde samenstelling van de groep vreemdelingen welke in de gevraagde periode in de opvanglocatie verblijft. In dit overzicht wordt tevens het aantal incidenten en de afwikkeling ervan opgenomen.
5. Als een vreemdeling van het azc Barneveld een HTL (Handhaving en toezichtlocatie)-maatregel opgelegd krijgt, komt deze persoon niet meer terug naar het azc Barneveld.

Artikel 4 - Duur van de overeenkomst

1. De bestuursovereenkomst wordt aangegaan voor de duur van maximaal *10 jaar* en vangt aan op de datum van ingebruikname.
Op het moment dat de eerste vreemdeling gebruik maakt van de opvanglocatie wordt deze datum vastgelegd in de “Verklaring datum ingebruikname opvanglocatie”, zoals weergegeven in bijlage A en zal aan deze overeenkomst worden toegevoegd.
2. De overeenkomst eindigt van rechtswege na het verstrijken van de in lid 1 genoemde periode.
3. Het COA kan per aangetekende brief besluiten tot tussentijdse opzegging van de overeenkomst. Indien het COA overgaat tot tussentijdse opzegging geldt een opzegtermijn van tenminste 6 maanden.
4. In de situatie dat zich ernstige ongeregelheden op het terrein van de openbare orde en veiligheid voordoen die verband houden met de aanwezige opvanglocatie, treedt de burgemeester in overleg met het COA om gezamenlijk te bezien of een oplossing kan worden bereikt.
5. Het gemeentebestuur kan bij buitensporige incidenten en/of ernstige incidenten met een structureel karakter op het gebied van openbare orde en veiligheid, de overeenkomst per aangetekende brief tussentijds opzeggen. Alvorens tot opzegging over te gaan treden partijen met elkaar in overleg om te bezien of een oplossing kan worden bewerkstelligd, waarbij de gemeente zich rekenschap geeft van de publieke belangen die het COA met de uitoefening van haar wettelijke opvangtaak heeft te dienen. Tussentijdse opzegging zal niet eerder plaats kunnen vinden dan nadat de gemeente een schriftelijk voornemen tot opzegging heeft uitgebracht en het COA een redelijke termijn van 6 weken ter voorbereiding op de opzegging heeft gesteld. In geval van tussentijdse opzegging, als bedoeld in dit lid, zullen er vanaf het moment van afloop van de

redelijke termijn en de formele opzegging door de gemeente geen nieuwe vreemdelingen meer instromen en zal de opvanglocatie na uiterlijk 6 maanden zijn gesloten.

Artikel 5 - Uitkeringen Faciliteitenbesluit

De aanspraak op verstrekking van de uitkering als bedoeld in artikel 3, eerste lid en artikel 4, eerste lid van het Faciliteitenbesluit, vangt aan op de datum van ingebruikname.

Artikel 6 - Aanvullende werkafspraken

In aanvulling op de bijlagen A en B kunnen het gemeentebestuur en het COA, rekening houdend met elkaars bevoegdheden en verantwoordelijkheden, nadere werkafspraken maken. Deze worden vastgelegd in een separaat document 'Aanvullende Werkafspraken'. Het betreft hier eventuele aanvullingen en uitwerkingen op de in de toelichting Bestuursovereenkomst genoemde informatie. Dit kunnen afspraken zijn op het terrein van de organisatie van en diensten op de opvanglocatie.

Artikel 7 - Overige bepalingen

1. Bijlagen A (Verklaring datum ingebruikname opvanglocatie), B (Toelichting Bestuursovereenkomst) en C (Aanvullende werkafspraken inzake de vestiging van een opvanglocatie) maken onverkort deel uit van onderhavige overeenkomst en geven een nadere toelichting en/of uitwerking van deze bestuursovereenkomst.
2. Indien de bestaande wet- en regelgeving op de beleidsterreinen Onderwijs, Gezondheidszorg en Openbare orde en veiligheid niet afdoende blijkt te zijn en hierdoor een knelpunt op dat onderdeel ontstaat, dan zullen het COA en het gemeentebestuur zich gezamenlijk inspannen dit knelpunt aan te kaarten bij het verantwoordelijke Ministerie.
3. In geval van een wijziging van wet- of regelgeving die gevolgen heeft voor deze overeenkomst, zoals bijvoorbeeld de Spreidingswet, treden partijen met elkaar in overleg over hoe deze gevolgen het beste kunnen worden opgevangen. Indien naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid niet verwacht kan worden dat deze wijzigingen tot een ongewijzigde voortzetting van onderhavige overeenkomst leidt, dan vertrouwt de gemeente erop dat het COA bereid is om na overleg de overeenkomst hier op aan te passen. De duur van de

overeenkomst en het genoemde aantal op te vangen vluchtelingen zullen hierbij geen onderwerp van gesprek zijn.

4. Wijzigingen van deze overeenkomst zullen, na overeenstemming hierover tussen partijen, schriftelijk worden vastgelegd en als addendum aan deze overeenkomst worden gehecht.
5. In situaties waarin deze overeenkomst niet voorziet of in geval van geschillen, de uitleg en/of de uitvoering ervan, zullen partijen een maximale inspanning verrichten om deze geschillen in onderling overleg op te lossen.
6. Als de geschillen in onderling overleg niet zijn op te lossen kunnen partijen het geschil aanhangig maken bij de bevoegde rechter te Arnhem.

Aldus overeengekomen, in tweevoud opgemaakt en ondertekend.

Barneveld

Barneveld

27 september 2023
gemeente Barneveld

27 september 2023
Centraal Orgaan opvang asielzoekers

J. van der Tak
burgemeester

drs. J. Kapteijns
Lid van het bestuur, plv.
bestuursvoorzitter

BIJLAGEN:

- Bijlage A: Voorbeeld: Verklaring datum ingebruikname opvanglocatie;
Bijlage B: Toelichting Bestuursovereenkomst;
Bijlage C: Aanvullende werkafspraken.

Bijlage A Verklaring datum ingebruikname opvanglocatie

(wordt door het COA verzonden zodra de opvanglocatie voor bewoning in gebruik is genomen)

College van burgemeester en wethouders van de gemeente Barneveld
Ten aanzien van de Burgemeester, J. van der Tak
Postbus 63
3770 AB Barneveld

[datum]

[kenmerk]

Onderwerp: Verklaring datum ingebruikname opvanglocatie Nijkerkerweg 132

Geacht College,

Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) wil het college bedanken voor alle gezamenlijke inspanningen om te komen tot het realiseren van een opvanglocatie in Barneveld. Samen met u geven we invulling aan een maatschappelijk vraagstuk; het bieden van opvang en begeleiding aan asielzoekers in Nederland.

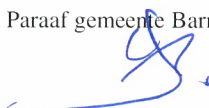
Met deze verklaring willen wij u informeren dat de opvanglocatie Nijkerkerweg 132 op [datum en jaar] voor de opvang en begeleiding van asielzoekers in gebruik wordt genomen. Dit is overeenkomstig artikel 4 van de bestuursovereenkomst.

Wij vertrouwen op een goede samenwerking met uw gemeente, met omwonenden en andere betrokken organisaties. Mocht u vragen hebben over de verklaring of over de opvanglocatie dan kunt u contact opnemen met Jeike van der Ziel (jeikevanderziel@coa.nl)

Met vriendelijke groet,

Den Haag,
Centraal Orgaan opvang asielzoekers

F. van der Plas
Unitmanager Vastgoed en Facilitair

Bijlage B Toelichting Bestuursovereenkomst

I - Doel Bestuursovereenkomst

Inleiding

Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) zorgt er voor – op grond van de Wet COA - dat vreemdelingen in een kwetsbare positie in een veilige en leefbare omgeving professioneel worden opgevangen en begeleid in een opvanglocatie. Het COA opent pas een opvanglocatie nadat de gemeente daarmee heeft ingestemd. In de bestuursovereenkomst staan afspraken tussen de gemeente en het COA over de vestiging en ingebruikname van een opvanglocatie.

Het COA dient over de benodigde vergunningen te beschikken voordat een opvanglocatie in gebruik wordt genomen. De gemeente is door het ondertekenen van de bestuursovereenkomst niet gebonden deze vergunningen te verlenen, maar partijen komen overeen dat de gemeente zich zal inspannen voor een zorgvuldige en voortvarende vergunningverlening.

Het doel van de bestuursovereenkomst is:

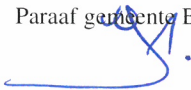
- 1.1** Afspraken vastleggen over de vestiging van een opvanglocatie in de gemeente.
- 1.2** Inzichtelijk maken van elkaars wettelijke bevoegdheden en verantwoordelijkheden op de beleidsterreinen Onderwijs, Gezondheidszorg en Openbare orde en veiligheid, in relatie tot de opvanglocatie.

1.1 Afspraken vastleggen over de vestiging van een opvanglocatie

In de bestuursovereenkomst zijn afspraken opgenomen die nodig zijn voor het in gebruik nemen van de opvanglocatie. Daarbij valt te denken aan afspraken over welke locatie, of het een Opvangcentrum of Noodopvang betreft, het aantal bewoners, duur en welke wettelijke financiële uitkeringen beschikbaar worden gesteld (Faciliteitenbesluit).

Meer informatie over de praktische en financiële aspecten die de komst van een opvanglocatie met zich mee brengen, zoals communicatie, veiligheid, leefbaarheid, terugkeer en vertrek, bedrijfsvoering van het COA en ook over de uitkeringen en berekeningsmethodiek van het Faciliteitenbesluit staan op de website van het COA <https://www.coa.nl/nl/een-azc-de-gemeente>

De gemeente heeft met het document ‘Aanvullende Werkafspraken’ de mogelijkheid om met het COA aanvullende werkafspraken te maken. Het betreft eventuele

aanvullingen en uitwerkingen op de in deze overeenkomst genoemde informatie. Dit gebeurt onder erkenning van elkaars bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

Aantal vreemdelingen en capaciteitsplaatsen

Voor het COA is het van belang om de bezetting in een opvanglocatie optimaal te kunnen gebruiken. Daarom worden in de Bestuursovereenkomst zowel het aantal vreemdelingen als het aantal capaciteitsplaatsen benoemd. Om het maximum aantal vreemdelingen te kunnen onderbrengen in de opvanglocatie, is het noodzakelijk om meer capaciteitsplaatsen beschikbaar te hebben. Zo kan het voorkomen dat een gezin bestaande uit vier personen in een wooneenheid met capaciteit voor vijf personen wordt geplaatst. De vijfde capaciteitsplaats blijft daardoor vacant. Daarom zijn meer capaciteitsplaatsen nodig dan het maximum aantal op te vangen vreemdelingen. Niet elke capaciteitsplaats zal in de praktijk bezet worden.

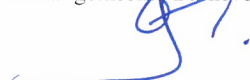
Voor het COA is de instroom leidend bij het plaatsen van vreemdelingen in opvanglocaties. Het COA maakt geen onderscheid naar nationaliteit, leeftijd, religie, seksuele geaardheid, achtergrond, etc.

Faciliteitenbesluit

Indien in een gemeente een opvangcentrum is gevestigd heeft de gemeente recht op uitkeringen volgens het Faciliteitenbesluit. Aan de gemeente wordt jaarlijks door het COA een uitkering verstrekt op basis van het aantal door asielzoekers permanent te bezetten capaciteitsplaatsen verminderd met het aantal op 1 januari van het uitkeringsjaar in de basisregistratie personen ingeschreven bewoners van het opvangcentrum.

Het Faciliteitenbesluit maakt voor de bekostiging onderscheid tussen artikel 3 en 4 (Opvangcentrum) en artikel 5 (Noodopvang). Onder Opvangcentrum vallen verschillende typen locaties² zoals azc (asielzoekerscentrum), col (Centrale Ontvangstlocatie), pol (Procesopvanglocatie), HTL (Handhaving en Toezichtlocatie) en GL (Gezinslocatie). Onder Noodopvang vallen Noodopvang en Aanvullende Opvang (AVO).

De soort opvanglocatie (Opvangcentrum of Noodopvang) wordt vastgelegd in artikel 2, tweede lid van de Bestuursovereenkomst.

1.2 Onderwijs, Gezondheidszorg en Openbare orde en veiligheid

Op bovengenoemde beleidsterreinen ligt de directe verantwoordelijkheid bij meerdere partijen. Dit is belangrijk om te constateren en te realiseren voor de komst van de opvanglocatie. Uitgangspunt is dat de voor de opvang van vreemdelingen benodigde voorzieningen en de te nemen maatregelen afdoende zijn geregeld in de bestaande wet- en regelgeving. Indien de regelgeving op een bepaald onderdeel niet afdoende blijkt te zijn en hierdoor een knelpunt kan ontstaan, dan kunnen het COA en de gemeente zich gezamenlijk inspinnen dit aan te kaarten bij het verantwoordelijke Ministerie.

Onderwijs

In de Nederlandse leerplichtwet is opgenomen dat alle kinderen in de leerplichtige leeftijd naar school moeten. De gemeente is verantwoordelijk voor de huisvesting en inrichting van de onderwijsvoorzieningen en handhaving van de leerplicht. De leerplicht geldt dus ook voor kinderen in de opvanglocatie. Vanaf het moment dat deze kinderen staan ingeschreven in de BRP heeft de gemeente de wettelijke taak de leerplicht van deze kinderen te handhaven.

Op grond van artikel 5a van het Faciliteitenbesluit kan de gemeente aanspraak maken op een uitkering verstrekt door het COA voor huisvesting van het basisonderwijs voor kinderen van de opvanglocatie.

Meer informatie over het organiseren van onderwijs aan asielzoekerskinderen staat op <https://www.coa.nl/nl/onderwijs-kinderen>.

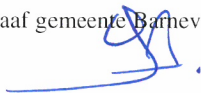
Gezondheidszorg

Net als iedereen kunnen asielzoekers naar de huisarts, een verloskundige of het ziekenhuis. COA-medewerkers informeren asielzoekers over de Nederlandse gezondheidszorg en begeleiden minder zelfredzame bewoners bij hun gang naar de zorg. Op elk azc houdt een huisarts spreekuur. Met vragen over hun gezondheid kunnen de bewoners van een azc 24/7 bellen met een medisch contactcentrum.

GGD

Net als voor alle andere inwoners van Nederland is de GGD verantwoordelijk voor de publieke gezondheidszorg voor asielzoekers. Deze zorg omvat onder meer infectieziektepreventie en -bestrijding, gezondheidsvoorlichting en jeugdgezondheidszorg (JGZ). Ook voert de GGD bij aankomst in Nederland de verplichte controle op tuberculose uit, voor asielzoekers uit landen waar tbc veel voorkomt.

Meer informatie over gezondheidszorg staat op <https://www.coa.nl/nl/medische-zorg-aan-asielzoekers> en <https://www.coa.nl/nl/vergoeding-van-medische-zorg>

Jeugdhulp

Sinds 1 januari 2019 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de jeugdhulp aan kinderen die in een opvanglocatie wonen en aan alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv). Gemeenten krijgen hiervoor een vergoeding op basis van het aantal kinderen in de Opvanglocatie.

Meer informatie over jeugdhulp staat op de website van de VNG

<https://vng.nl/rubrieken/onderwerpen/asielzoekerskinderen>

Openbare orde en veiligheid

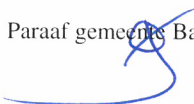
De burgemeester is op grond van de Gemeentewet verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid in de gemeente. De burgemeester en officier van justitie maken op grond van artikel 13 van de Politiewet in het driehoeksoverleg afspraken over de inzet van politie in de gemeente.

Het handhaven van de veiligheid binnen de opvanglocatie valt onder de verantwoordelijkheid van het COA. Indien incidenten binnen de opvanglocaties gevolgen kunnen hebben voor de openbare orde wordt door het COA in eerste instantie de politie geïnformeerd en indien nodig de burgemeester.

Om opvanglocaties veilig en leefbaar te houden, heeft het COA huisregels die asielzoekers in alle azc's moeten naleven. Laten zij hun medebewoners of COA-medewerkers niet in hun waarde of overtreden ze op een andere manier de huisregels? Dan treft het COA maatregelen. Strafbare feiten meldt het COA altijd bij de politie. Samen met de partners uit de bestuursrecht- en strafrechtketen treft het COA maatregelen tegen overlastgevers.

Uitgebreide informatie over veiligheid op een opvangcentrum staat op:

<https://www.coa.nl/nl/veiligheid-en-rond-azcs> en <https://www.coa.nl/nl/overlast-en-maatregelen>.

Aanvullende Werkafspraken inzake de vestiging van een
opvanglocatie aan de Nijkerkerweg 132 in de gemeente Barneveld

Aanvullende Werkafspraken

behorende bij de Bestuursovereenkomst [27 september 2023] tussen het COA en de gemeente Barneveld inzake de vestiging van een opvanglocatie aan de Nijkerkerweg 132 in de gemeente Barneveld.

Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) hierbij vertegenwoordigd door de regiomanager Opvang & Begeleiding regio Midden-Zuid, J. Ziel

en

De gemeente Barneveld, gevestigd aan Raadhuisplein 2, hierbij vertegenwoordigd door de burgemeester, de heer J. van der Tak, hierna te noemen: ‘het gemeentebestuur’

hebben ter uitwerking van artikel 6 van bovengenoemde Bestuursovereenkomst de volgende afspraken gemaakt.

Ondertekening:

Barneveld

Den Haag

27 september 2023

27 september 2023

gemeente Barneveld

Centraal Orgaan opvang asielzoekers

J. van der Tak
burgemeester

Jeike van der Ziel
regiomanager Opvang & Begeleiding
Regio Midden-Zuid

Toelichting Aanvullende Werkafspraken

I – Doel Aanvullende Werkafspraken

In artikel 6 van de Bestuursovereenkomst is opgenomen dat de gemeente en het COA nadere werkafspraken kunnen maken over de vestiging van een opvanglocatie en deze vastleggen in een separaat document ‘Aanvullende Werkafspraken’. Indien bepaalde – aanvullende - zaken voor de gemeente belangrijk zijn om vast te leggen, dan kan dit in overleg met de regiomanager Opvang & Begeleiding.

Het betreft hier eventuele aanvullingen en/of uitwerkingen op de in de Toelichting Bestuursovereenkomst genoemde informatie. Dit kunnen afspraken zijn op het terrein van de organisatie van en diensten op de opvanglocatie. Dit gebeurt onder erkenning van elkaars bevoegdheden en verantwoordelijkheden.

In het tweede gedeelte van deze toelichting zal per thema worden ingegaan op de wettelijke verantwoordelijkheden van partijen, waarbij wordt verwezen naar relevante informatie. Voor gemeenten die over de betreffende onderwerpen verder uitgewerkte afspraken willen opnemen zijn ter illustratie enkele voorbeeldafspraken opgenomen.

II – Afspraken

1. Organisatie en omgeving COA

1.1. Wettelijke taak COA

Het COA bestaat sinds de ingang van de Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers (1994). In deze 'Wet COA' zijn de volgende taken vastgelegd voor het zelfstandig bestuursorgaan Centraal Orgaan opvang asielzoekers:

- onderdak bieden aan asielzoekers
- hen begeleiden naar een toekomst in Nederland of daarbuiten
- opvanglocaties verwerven en beheren
- de veiligheid en leefbaarheid in de opvanglocaties handhaven, en
- asielzoekers voorzien van noodzakelijke middelen

Meer informatie over de wettelijke taak van het COA staat op:

<https://www.coa.nl/nl/organisatie>

Afspraak – Wettelijke taak COA

1. Het COA zorgt voor een adequate aanpassing, inrichting en instandhouding van de opvanglocatie in overeenstemming met de ter zake geldende wettelijke en gemeentelijke regelgeving. Hiervoor dient het COA voor de opvanglocatie in het bezit te zijn van de benodigde vergunningen.

1.2 Communicatie

Bij de vestiging van een nieuwe opvanglocatie zijn veel partijen betrokken met soms uiteenlopende belangen. Tot de datum van ingebruikname van de opvanglocatie is de gemeente verantwoordelijk voor de communicatie hierover met haar inwoners.

Vanaf de ingebruikname van de opvanglocatie is het COA verantwoordelijk voor adequate, tijdige en begrijpelijke informatievoorziening aan de belanghebbenden.

Goed contact met de omgeving is belangrijk. Het COA zet zich ervoor in om buurtbewoners en bewoners van het azc met elkaar te laten kennismaken. De locatiemanager van het azc onderhoudt contact met onder meer de gemeente, de wijkagent, de plaatselijke winkeliersvereniging, maatschappelijke organisaties en de klankbordgroep van omwonenden/belanghebbenden. Tevens draagt COA zorg voor een goede bereikbaarheid om te kunnen reageren op vragen, zorgen of suggesties van belanghebbenden.

Meer informatie over communicatie staat op <https://www.coa.nl/nl/vestiging-van-een-azc>.

Afspraak – Communicatie

1. Tot de datum van ingebruikname van de opvanglocatie is de gemeente verantwoordelijk voor communicatie en informatievoorziening over de opvanglocatie

naar de inwoners van de gemeente en andere betrokkenen. Het COA zal de gemeente hierin ondersteunen, wanneer de gemeente dit vraagt.

2. Vanaf de datum van ingebruikname van de opvanglocatie draagt het COA, in overleg met de gemeente, zorg voor de informatie aan de inwoners van de gemeente over de opvanglocatie, de ontwikkelingen en over de te volgen procedures.
3. Voorafgaand en na ingebruikname van de opvanglocatie spant het COA zich in om omwonenden van de opvanglocatie kennis te laten maken met de opvanglocatie en haar bewoners wanneer deze zijn gearriveerd.
4. Het COA en de gemeente verstrekken elkaar informatie die van belang is voor de uitvoering van de taken van de gemeente of het COA, die verband houden met de aanwezigheid van de opvanglocatie in de gemeente.
5. Het COA is telefonisch en per e-mail bereikbaar voor vragen en klachten uit de wijk en stelt daartoe een vast lokaal aanspreekpunt aan.
6. Voor de communicatie van bewoners zorgt het COA voor wifi op de opvanglocatie.

Afspraak – Overleg tussen COA en de gemeente

1. Op ambtelijk niveau zal ten minste één keer per kwartaal overleg plaatsvinden tussen het COA en de gemeente, of zoveel vaker als nodig is.
2. Op bestuurlijk niveau zal ten minste één keer per jaar overleg plaatsvinden tussen het COA en de gemeente, bij de start van de opvang zal deze frequentie in eerste instantie hoger zijn.

Afspraak – Instellen overlegcommissie/klankbordgroep

1. Het COA en de gemeente stellen gezamenlijk een ‘overlegcommissie/klankbordgroep’ in ter bevordering van de relatie tussen de bewoners van de opvanglocatie en de omwonenden. Het COA faciliteert en financiert de vergaderkosten van de ‘overlegcommissie.’
2. Nadere afspraken worden in ieder geval gemaakt over samenstelling van de overlegcommissie/klankbordgroep en de vergaderlocatie.
3. In de overlegcommissie/de klankbordgroep hebben in ieder geval zitting: vertegenwoordiger(s) van de gemeente, de politie, vertegenwoordiging van de omwonenden, vertegenwoordiger COA van de opvanglocatie.

1.3 Klachtenafhandeling

Ook eventuele klachten maakt het COA zo snel mogelijk bespreekbaar. De locatiemanager is

vanuit het COA het eerste aanspreekpunt voor vragen en klachten uit de directe omgeving. Voor klachten die niet langs deze weg zijn opgelost, bestaat de COA Klachtenregeling. Meer informatie over klachtenafhandeling staat op: <https://www.coa.nl/nl/klachtenregeling>.

Afspraak – Melden van calamiteiten en klachten aan COA

1. Door het COA wordt een telefoonnummer en e-mailadres opgesteld voor meldingen en klachten met betrekking tot de opvanglocatie.

1.4 Veiligheid

Het COA is verantwoordelijk voor de fysieke en sociale veiligheid in de opvanglocaties. De zorg hiervoor heeft dan ook een hoge prioriteit. Het COA geeft hierover voorlichting en asielzoekers ondertekenen huisregels die ze moeten naleven. Bij overtreding van de huisregels treft het COA maatregelen. Het COA heeft beveiligers in dienst. Zij bemensen de receptie en surveilleren bijvoorbeeld over het terrein. Bij incidenten binnen de opvanglocaties die gevolgen kunnen hebben voor de openbare orde informeren we in eerste instantie de politie en zo nodig de burgemeester.

Op elk moment van de dag zijn er voldoende gecertificeerde bedrijfshulpverleners (bhv'ers) in een azc aanwezig. Elk azc heeft een bhv-plan waarin staat hoe medewerkers in geval van nood moeten handelen. En maakt hierover afspraken met de gemeente en lokale hulpdiensten.

Meer informatie over veiligheid staat op: <https://www.coa.nl/nl/veiligheid-en-rond-azcs> en bij <https://www.coa.nl/nl/overlast-en-maatregelen>.

Afspraak – Bedrijfsnoodplan, BHV'ers en meldcode

1. Het COA stelt, na overleg met de gemeente, een bedrijfsnoodplan vast voor de opvanglocatie zodat in voorkomende gevallen hulporganisaties adequaat kunnen handelen.
2. Het COA garandeert 24 uur per dag, 7 dagen per week begeleiding, aanwezigheid van beveiligers en bedrijfshulpverleners op de opvanglocatie.
3. Het COA hanteert een meldcode voor huiselijk geweld en kindermishandeling. De meldcode voldoet aan de Wet Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling.
4. Op de locatie is een getrainde aandachtsfunctionaris huiselijk geweld en kindermishandeling aanwezig en deze persoon neemt ook deel aan het lokale intervisienetwerk/netwerkbijeenkomsten.

Afspraak – Informeren burgemeester door het COA

1. Het COA meldt calamiteiten die plaatsvinden in de opvanglocatie in eerste instantie aan de politie en zonodig aan de burgemeester.
2. Piket veiligheid (0342)-495890 wordt geïnformeerd als er calamiteiten zich voordoen.
3. Bij een eventuele beëindiging van de opvangvoorziening voor een asielzoeker wordt door het COA – conform de werkwijze en procedure beschreven in de Leidraad

Terugkeer & Vertrek - de burgemeester ten minste twee weken van tevoren op de hoogte gebracht.

4. Als er zaken zijn waar zwaarwegende zorgen of familiebelang spelen die ingaan tegen gemaakte afspraken en waar maatwerk moet worden toegepast treden COA en gemeente in overleg en komen tot een gezamenlijk besluit.

Afspraak MDO's

1. Wanneer er sprake is overlast of andere omstandigheden of signalen van een asielzoeker die verblijft in het AZC Barneveld, sluit een bevoegde medewerker van de locatie aan bij een multidisciplinair overleg georganiseerd door de gemeente.

1.5 Begeleiding

Het COA biedt meer dan alleen onderdak. Het COA begeleidt asielzoekers bij het vormgeven van hun toekomst in Nederland, het land van herkomst of een ander land. In elk azc worden programma's aangeboden en voeren COA-medewerkers gesprekken met asielzoekers over het leven in en rond het azc en over hun toekomst. Zo versterken asielzoekers vaardigheden die ze nodig hebben om regie te houden op hun eigen leven.

Meer informatie staat op: <https://www.coa.nl/nl/begeleiding-voorbereiden-op-de-toekomst>.

Afspraak – Inspanning COA dagbestedingsactiviteiten.

1. Het COA spant zich in zoveel mogelijk dagbestedingsactiviteiten binnen de opvanglocatie aan te bieden, zoals bijvoorbeeld recreatieve activiteiten en (basale) Nederlandse taalles door vrijwilligers. Het COA werkt hierin samen met lokale organisaties.
2. Het COA organiseert samen met maatschappelijke partners uit Barneveld en bewoners verschillende activiteiten die ontmoeting en verbinding tussen AZC-bewoners en omwonenden stimuleren.
3. Het COA en de gemeente werken nauw samen om het inburgeringsproces en de uiteindelijke uitstroom van vergunninghouders naar de gemeente zelf en in de omliggende gemeenten zo goed mogelijk te faciliteren en te waarborgen. Uitstroom van statushouders naar de gemeente Barneveld vindt bij voorkeur plaats uit het AZC Barneveld, omdat dit snelle inburgering ten goede komt.

1.6 Vrijwilligers

In de asielopvang zijn duizenden vrijwilligers actief. Hun inzet is hard nodig. Meer informatie over vrijwilligerswerk staat op: <https://www.coa.nl/nl/vrijwilligerswerk>.

Afspraak – Werving vrijwilligers

1. Het COA werft en begeleidt vrijwilligers die actief willen zijn op de opvanglocatie en sluit met deze personen een vrijwilligerscontract en draagt zorg voor een vergoeding.

1.7 Bedrijfsvoering

De komst van een azc brengt ook werkgelegenheid met zich mee. Meer informatie over de werving van personeel, producten en diensten staat op: <https://www.coa.nl/nl/werken-bij>

Afspraak – Inspanning inhuren lokale producten en diensten

1. Voor zover (Europese) aanbestedingsregels dit toestaan, spant het COA zich in, diensten en producten die nodig zijn voor de uitvoering van de werkzaamheden, zoveel mogelijk vanuit de gemeente en de regio aan te trekken.
2. Werving van personeel door het COA geschiedt door StartPeople. Bij de werving van personeel wordt, voor zover (Europese) aanbestedingsregels dit toestaan en binnen het personeelsbeleid van het COA passend, zoveel mogelijk personeel uit de gemeente of de regio aangetrokken.
3. Het COA spant zich in zoveel mogelijk maatschappelijke stageplaatsen, werkervarings- en afstudeerplaatsen op de opvanglocatie aan te bieden.

2. Onderwijs

Alle kinderen in Nederland hebben recht op onderwijs. Ook kinderen van asielzoekers gaan zo snel mogelijk naar school. In ieder geval binnen 3 maanden nadat ze in Nederland zijn aangekomen. Gemeenten zorgen voor het onderwijs aan leerplichtige kinderen. Het COA werkt nauw samen met gemeenten en scholen.

Gemeenten kunnen voor de huisvestingskosten van het basisonderwijs aan asielzoekerskinderen een beroep doen op de Regeling onderwijshuisvestingsbudgetten asielzoekers (OHBA-regeling). Het COA voert deze regeling uit.

Meer informatie over het organiseren van onderwijs aan asielzoekerskinderen staat op <https://www.coa.nl/nl/onderwijs-kinderen>.

Afspraak – Onderwijs

1. De gemeente neemt maatregelen die voorzien in onderwijs aan de leerplichtige kinderen die in de opvanglocatie verblijven.
2. Ten behoeve van de uitvoering van deze afspraak verstrekt het COA de gemeente schriftelijke informatie met betrekking tot de van toepassing zijnde regelgeving.

3. Gezondheidszorg

Net als iedereen kunnen asielzoekers naar de huisarts, een verloskundige of het ziekenhuis. COA-medewerkers informeren asielzoekers over de Nederlandse gezondheidszorg en begeleiden minder zelfredzame bewoners bij hun gang naar de zorg. Op elk azc houdt een huisarts spreekuur. En met vragen over hun gezondheid kunnen de bewoners van een azc 24/7 bellen met een medisch contactcentrum.

Meer informatie over gezondheidszorg staat op <https://www.coa.nl/nl/medische-zorg-aan-asielzoekers> en <https://www.coa.nl/nl/vergoeding-van-medische-zorg>.

Afspraak – gezondheidszorg

1. De verantwoordelijkheid voor het onderkennen en bestrijden van besmettelijke ziekten in de opvanglocatie en de overige preventieve gezondheidszorgtaken ten behoeve van

de bewoners, heeft het COA contractueel belegd bij GGD-GHOR Nederland. De gemeente heeft krachtens de Wet Publieke gezondheid haar eigen verantwoordelijkheid hierin.

2. De verantwoordelijkheid van het eerste- en tweedelijns zorgaanbod heeft het COA contractueel belegd bij RMA healthcare die de Regeling Medische Zorg Asielzoekers (RMA) uitvoert. De gemeente heeft, in aanvulling op het regionaal aanbod Jeugdgezondheidszorg (JGZ), lokaal maatwerk ingekocht bij de GGD. Inwoners van het AZC kunnen, indien nodig, gebruik maken van hetzelfde aanbod uit het lokaal maatwerk. De kosten hiervoor worden vergoed door het COA.
3. Als er sprake is van capaciteitsproblemen bij lokale (ingekochte) tandartsen zorgt het COA voor een tandarts op locatie, zodat lokale tandartsen niet extra belast worden.

4. Openbare orde en veiligheid

Om opvanglocaties veilig en leefbaar te houden, heeft het COA huisregels die asielzoekers in alle azc's moeten naleven. Laten zij hun medebewoners of COA-medewerkers niet in hun waarde of overtreden ze op een andere manier de huisregels? Dan treft het COA maatregelen. Strafbare feiten worden altijd bij de politie gemeld. Samen met de partners uit de bestuursrecht- en strafrechtketen treft het COA maatregelen tegen overlastgevers.

Uitgebreide informatie over veiligheid op een opvangcentrum staat op:

<https://www.coa.nl/nl/veiligheid-en-rond-azcs> en <https://www.coa.nl/nl/overlast-en-maatregelen>

Afspraak – Inspanning opschaling politiecapaciteit en/of BOA capaciteit

1. Indien het, naar het oordeel van de burgemeester, noodzakelijk is om de politiecapaciteit en/of BOA capaciteit tijdelijk te verhogen, brengt de burgemeester deze wens in, in het daarvoor bestemde overleg.
2. De verantwoordelijkheid voor een adequate personeelsbezetting voor de handhaving van de veiligheid en leefbaarheid op het opvangcentrum ligt bij het COA.
3. Het COA is gedurende 24 uur per dag en zeven dagen per week bereikbaar voor politie, omwonenden en de gemeente.
4. Het COA, de gemeente en de politie overleggen tijdens de gebruiksperiode regelmatig over alle zaken met betrekking tot het functioneren van de opvanglocatie, de risico's van verstoring van de openbare orde binnen en buiten de locatie en andere relevante zaken. Ruim voorafgaand aan de start van de gebruiksperiode worden afspraken gemaakt over samenstelling en frequentie van dit overleg. Deze afspraken worden vastgelegd in een veiligheidsplan, dat deel uitmaakt van deze Bestuursovereenkomst.

Format Bestuursopdracht

Opdrachtnaam: Ontwikkeling en realisatie AZC Barneveld

Steller: Marlous van Driel

Datum: 28-08-2023

Inleiding

De aanleiding voor het opstellen van deze bestuursopdracht is het besluit van het college om een asielzoekerscentrum (hierna te noemen: azc), in de gemeente Barneveld te realiseren. Het college heeft het perceel aan de Nijkerkerweg 132 te Barneveld aangewezen als voorkeurslocatie. De gemeenteraad heeft vervolgens op 5 juli 2023 een besluit genomen om in te stemmen om deze locatie voor maximaal 10 jaar aan te wijzen als locatie voor de realisatie van een azc voor circa 300 asielzoekers in de vorm van permanente woningbouw, welke na de periode van 10 jaar voor andere doelgroepen ingezet kan worden/kan worden toegevoegd aan de woningvoorraad.

In de eerste fase van het project is sprake geweest van locatieonderzoek, een participatietraject met omwonenden, maatschappelijke partners en ondernemers. Deze fase is afgerond met het besluit van de gemeenteraad op 5 juli 2023. Op korte termijn wordt een bestuursovereenkomst getekend met het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) voor de samenwerking.

Vanaf juli 2023 is er hiermee sprake van de ontwikkeling/realisatiefase van het azc. Tijdens deze fase gaat het met name om de ontwikkeling van de locatie en het goed informeren van omwonenden en betrekken van de vertegenwoordigers/betrokkenen uit de klankbordgroep op de juiste momenten in dit realisatieproces. Tevens is het van belang om goed samen op te trekken met het COA en alle afspraken met hen vast te leggen. In juli/begin augustus 2023 is de projectopdracht voor het RO-deel gemaakt voor deze volgende fase. Deze zit ter informatie in de bijlage.

Probleemstelling - aanleiding

Door oorlogen en geweld ontvluchten duizenden mensen hun land. De urgentie rondom de opvang van vluchtelingen wordt hierdoor steeds hoger. Het COA heeft diverse keren de noodklok geluid vanwege de nijpende situatie in Ter Apel en het structurele tekort aan voldoende opvangplekken.

De gemeenteraad van Barneveld heeft op 6 juli 2022 ingestemd met de vestiging van een azc in de gemeente Barneveld met de volgende kaders:

- De opvangperiode is tenminste vijf jaar;
- Het aantal te huisvesten asielzoekers bedraagt maximaal 300 personen.

Het college heeft hieraan gehoor gegeven door via een locatieonderzoek te komen met een voorkeurslocatie; de Nijkerkerweg 132. De gemeenteraad heeft vervolgens op 5 juli 2023 ingestemd om de Nijkerkerweg 132 aan te wijzen als de locatie voor de vestiging van een azc voor maximaal 10 jaar voor circa 300 asielzoekers. Door het realiseren van een azc neemt de gemeente Barneveld haar verantwoordelijkheid voor het leveren van een structurele bijdrage aan het oplossen van het tekort aan opvangplaatsen voor asielzoekers in Nederland. Door zelf voor dit moment te kiezen, houdt de gemeente bovendien regie en sturing op de invulling en realisatie van het toekomstige AZC binnen onze gemeente.

Door te kiezen voor een concept met permanente bouw kunnen deze woningen na 10 jaar bijvoorbeeld worden toegevoegd aan de woningvoorraad in Barneveld.

Vanaf nu gaan we de ontwikkel-/realisatiefase in. Hier is met name sprake van een ruimtelijke ontwikkeling, waarbij het tevens van belang is dat omwonenden voldoende op de hoogte worden gehouden en de klankbordgroep voldoende betrokken wordt in het betreffende realisatieproces waar zij mee kunnen denken of input kunnen geven.

Opdrachtformulering

Met deze bestuursopdracht wordt formeel de capaciteit vrijgemaakt in de organisatie voor de volgende fase in de ontwikkeling van het azc Barneveld na de locatiekeuze; de realisatie en ontwikkeling van een azc aan de Nijkerkerweg 132 in Barneveld voor de periode van 10 jaar.

Opdrachtgever en opdrachtnemer

Bestuurlijk opdrachtgever: Jacco van der Tak (burgemeester)

Ambtelijk opdrachtgever: Loes Mulder (directeur Samenleving)

Ambtelijk opdrachtnemer: Marlous van Driel (Projectleider) en Erwin Rutgers (Projectleider RO-deel/projectopdracht in de interne bijlage).

Doelstelling

Het doel van de opdracht in deze ontwikkel- en realisatiefase is om het betreffende azc te realiseren voor circa 300 asielzoekers, hierover afspraken te maken met het COA en tevens al een doorkijk te geven hoe de locatie er over 10 jaar uit kan zien (op hoofdlijnen) en betrokkenen gedurende deze fase informeren en betrekken.

Resultaat

-Een bestuursovereenkomst tussen de gemeente Barneveld en het COA (gereed september 2023) en vervolgens:

-Een overeenkomst met het COA ten behoeve van:

- het woningbouwprogramma;
- de wijze waarop de gemaakte investeringen worden berekend en doorbelast;
- de grondverkoop/pacht en de daarbij behorende prijs (€/m²);
- de verdeling van de verantwoordelijkheden t.a.v. de terreininrichting;
- de staat waarin de gronden worden verkocht/geleverd;
- de voorwaarden voor (ver)kopen van de woningen over 10 jaar;

-Het boven- en ondergronds gereedmaken van het plangebied conform de gemaakte afspraken in de overeenkomst met het COA.

-Een aangepast bestemmingsplan om de vestiging van een azc voor de termijn van 10 jaar in een concept met permanente bouw mogelijk te maken;

-Het betrekken van de klankbordgroep van belanghebbenden gedurende de realisatie- en ontwikkelfase.

-Informeren van een bredere groep van omwonenden, ondernemers en maatschappelijke partners over de voortgang;

-Toezeggingen zoals gedaan in de informatie en participatiebijeenkomsten nakomen, zoals vastgelegd in het participatieverslag welke is opgenomen bij het raadsvoorstel;

Toezeggingen zoals gedaan in commissie- en raadsvergaderingen nakomen, zoals vastgelegd in de LTA;

-In samenspraak met COA, maatschappelijke partners en de klankbordgroep komen tot een aanbod van activiteiten voor op de azc locatie, waaronder bijvoorbeeld taallessen.

-Afspraken maken en afstemmen over de inrichting van het onderwijs aan kinderen die op het azc verblijven

-Het maken van een veiligheidsplan

- tijdig de gemeenteraad informeren over de voortgang

Afbakening en scope

Het project beperkt zich ruimtelijk tot de projectlocatie van het toekomstige AZC op het perceel Nijkerkerweg 132 te Barneveld en de aansluiting daarvan op de bestaande infrastructuur.

Omdat de betreffende opdracht in deze fase zich vooral focust op de fysieke ontwikkeling van de locatie is het gewenst dat hierop een projectleider ruimtelijke ontwikkeling (RO) wordt ingezet, zodat deze fase zo goed mogelijk doorlopen kan worden. Tijdens de bouwfase van het COA (ongeveer de laatste 9 maanden voor opening) moeten afspraken worden gemaakt over zaken als onder andere taallessen, dagbestedingsaanbod, veiligheid, onderwijs en lokale zorgpartners. Sommige van deze onderwerpen spelen mogelijk ook eerder al tijdens de ontwikkel- en realisatiefase (bijvoorbeeld het aanbieden van onderwijs aan de kinderen die straks op het azc zullen verblijven, inrichten van het activiteitengebouw etc.), maar deze medewerkers in de organisatie hoeven vooralsnog geen onderdeel uit te maken van de structurele projectgroep AZC van de ontwikkel- en realisatiefase. De projectleider AZC zal regie houden op deze integrale aspecten en indien nodig capaciteit laten vrijmaken vanuit sociaal domein en veiligheid op het moment wanneer dit nodig is.

Kaders

Kaders zijn de randvoorwaarden zoals opgenomen in het raadsbesluit.

Daarnaast wordt landelijk gekeken naar de invoering van de spreidingswet (Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen). Doel van dit wetsvoorstel is het geven van een (structurele) wettelijke taak aan gemeenten bij de opvang van asielzoekers. De regering wil zo verandering brengen in de situatie dat het Centraal orgaan opvang Asielzoeker (COA) afhankelijk is van de vrijwillige medewerking van gemeenten bij het realiseren van asielopvang en komen tot een evenwichtigere verdeling van asielzoekers over gemeenten. De vraag is of deze wet ingevoerd gaat worden per 1 januari 2024, gezien de controverse die er al over was en de val van het kabinet. Op provinciaal niveau worden er tussen gemeenten wel al eerste gesprekken gevoerd en gekeken naar het aantal plekken dat elke gemeente moet leveren. Er wordt hierbij gekeken naar asielplekken, opvang Oekraïners, tijdelijke (crisis)noodopvangplekken en ook de voortgang van elke gemeente op statushouders. Volgens de huidige verdeling zou het betekenen dat Barneveld 219 asielplekken zou moeten leveren. Met de komst van het azc in 2025 worden dit circa 300 plekken.

Maatschappelijke impact

De komst van een azc heeft impact voor omwonenden. Daarom zijn wij, zodra de locatiekeuze openbaar bekend werd gemaakt, gestart met een informatie- en participatietraject met inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers. In deze vervolgfase van de ontwikkeling en realisatie van het azc zullen inwoners of ondernemers die zich hebben opgegeven voor de klankbordgroep regelmatig betrokken worden. De bredere groep omwonenden/belanghebbenden wordt op de hoogte gehouden via informatiebrieven/de krant etc. Hiervoor wordt nog een planning gemaakt.

Het is ook een bewuste keuze om de communicatieadviseur betrokken te houden bij de projectgroep om dit belang zo goed mogelijk in zicht te houden en op de juiste momenten de klankbordgroep te betrekken en de bredere groep van omwonenden en betrokkenen geïnformeerd te houden.

Tevens worden er, los van de inhoud van deze projectgroep die als doel de ontwikkeling en realisatie van een azc heeft, ook gesprekken gevoegd met maatschappelijke partners gericht op bijvoorbeeld het bieden van onderwijs aan kinderen die straks in dit azc zullen verblijven, de mogelijkheid tot het bieden van activiteiten, werk etc.

Werkvorm

De ontwikkeling en realisatie van het azc wordt opgepakt in de vorm van een project, omdat dit een tijdelijke opgave is en de werkvorm van project hier het beste bij past.

Organisatie

Sturingsstructuur van de opdracht:

De stuurgroep AZC was al actief i.h.k.v. de fase rondom de locatiekeuze tot aan het raadsbesluit op 5 juli 2023 en deze vorm wordt doorgezet. Dit overleg is gepland één keer in de 2 weken. De stuurgroep bestaat uit:

Jacco van der Tak (burgemeester), Jolanda de Heer (wethouder), Bennie Wijnne (wethouder) de ambtelijke opdrachtgever (Loes Mulder) en de projectleider Opvang & Asiel (Marlous van Driel).

Afhankelijk van de onderwerpen die geagendeerd staan, sluiten andere medewerkers aan bij de stuurgroep. In deze fase zal dit met name structureel de projectleider RO zijn.

Capaciteit en bezetting

Organisatorisch worden de volgende personen per vakdisciplines betrokken (met daarbij het voor nu aantal ingeschatte uren voor dit project, voor het komende jaar):

1. Voor de projectgroep azc voor de ontwikkel- en realisatiefase

Projectleider azc 2-4 uur per week

Projectleider RO 10 uur per week gedurende het project

RO-Planologie -200 uur

Stedenbouw - 200 uur

Wonen – binnen eerder aangegeven uren, reeds opgenomen in CIS

Verkeer - 25 uur

Landschap/Groen - 100 tot 200 uur

Water en Riolering - 80 uur

Civil - 216 uur

Planeconomie - 100 uur

Grondzaken -100 uur

Stedenbouw - 50 uur

Communicatie - 150 uur i.v.m. participatietraject en communicatie naar belanghebbenden

Beheer - 25 uur

Projectondersteuner 8-10 uur per week gedurende project

2. Overige onderwerpen gedurende de ontwikkel- en realisatiefase

Daarnaast zullen op onderwerpen in het sociaal domein en veiligheid, met name gedurende de bouwfase van het COA (ongeveer de laatste 9 maanden voor de opening) collega's ingezet moeten worden op bijvoorbeeld de realisatie van afspraken rondom veiligheid, maken van een veiligheidsplan, het aanhaken van maatschappelijke partners etc. Mogelijk moet er tevens nog input aangeleverd worden bij het COA over de inrichting en gebruik van het dienstengebouw. Het is nu niet goed in te schatten hoeveel capaciteit dit zal vragen, maar dit zal relatief beperkt zijn in aantal uren.

3. Capaciteit na opening van de azc locatie

Na de opening van het azc is vervolgens de vraag of er een beleidscollega bij samenleving moet zijn die structureel functioneert als accounthouder van het azc en beleidsmatig zaken oppakt, dit is in de meeste gemeenten wel het geval. Na uitvraag bij een regiogemeente, wordt ingeschat dat dit structureel 4 uur per week zal zijn gedurende de 10 jaar dat het azc zich in Barneveld bevindt.

Tevens zal er vanuit team veiligheid waar nodig afstemming en overleg moeten plaatsvinden met de medewerkers van de COA locatie en iemand van dit team zal mogelijk ook aansluiten bij de klankbordgroep van omwonenden. Het is voor nu nog niet in te schatten hoeveel uur dit zal zijn. Voor de capaciteit die nodig is na opening van het azc zal tegen die tijd een voorstel gemaakt worden, en mocht het nodig zijn, dan zal via de programmabegroting extra formatie gevraagd worden.

Analyse afstemming leveranciers capaciteit

Bij het maken van de projectopdracht (zie interne bijlage) in de initiatiefase is bij de betreffende medewerkers uitgevraagd of hun bijdrage aan de projectgroep azc capaciteitsproblemen oplevert op

andere terreinen. Dat is niet het geval voor de meeste personen, maar betreft wel de volgende 3 punten:

- Het vrijmaken van een RO projectleider voor de ruimtelijke ontwikkeling/realisatie van het AZC voor de ontwikkel- en realisatiefase. Geschat wordt dat de projectleider ongeveer 10 uur per week nodig heeft voor de realisatie van de zaken zoals genoemd in de bijgevoegd projectopdracht ontwikkel- en realisatiefase RO. De keuze die wordt aangegeven in de projectopdracht is de volgende:
 1. Ontwikkel- en realisatiefase van het azc terrein onderbrengen bij de projectgroep Bloemendal, omdat het een onderdeel van de ontwikkeling van Bloemendal betreft;
 2. Het vrijmaken van een andere RO projectleider om het azc project tijdens de ontwikkel- en realisatiefase uit te voeren.

Omdat niet duidelijk is of keuze 1 voor mogelijke vertraging zorgt op de ontwikkeling van het azc of dat de ontwikkeling van het azc zorgt voor vertraging op Bloemendal IIa, de projectleider RO van Bloemendal eerder heeft aangegeven geen capaciteit te hebben, en eerder in bijeenkomsten ook is toegezegd dat de ontwikkeling/komst van het azc geen vertraging elders oplevert aan de ontwikkeling van voorzieningen in Bloemendal, wordt voorgesteld om een tijdelijke externe projectleider RO aan te trekken voor, onder andere, de ontwikkeling/realisatie van het azc. Deze tijdelijke projectleider is reeds aangetrokken.

- Daarnaast moet er een projectondersteuner vrijgemaakt worden, omdat het contract van de huidige ondersteuner afloopt per oktober 2023. Binnen Samenleving loopt nu een werving om hiervoor iemand (tijdelijk) aan te nemen als onderdeel van een bredere functie. De vraag is of deze persoon de inhoudelijke ondersteuning kan bieden die nodig is, of dat hiervoor mogelijk nog iemand vrijgemaakt moet worden met ervaring als projectondersteuner RO.
- In de definitiefase binnen de ontwikkel- en realisatiefase van het azc moet een gedetailleerde planning worden opgeleverd door de Projectleider RO in september/begin oktober 2023 voor het vervolgproces en moet er worden gekeken waar versnelling mogelijk is op de worst-case scenario planning vanuit de projectopdracht RO (het bestemmingsplan wordt bijvoorbeeld nu al voorbereid/veel onderzoeken zijn al gedaan en het COA kan bijvoorbeeld al eerder beginnen met bijvoorbeeld voorbereidingen). Uit deze planning kan naar voren komen dat door de samenloop met andere projecten er mogelijk ook een knelpunt zit qua uren bij de projectleider civiel (zie hiervoor ook bijgevoegde projectopdracht) en of hier nog keuzes in gemaakt moeten worden qua temporisering bijvoorbeeld.

Externe capaciteit (randvoorwaarde)

Van belang bij deze opdracht is ook de capaciteit en beschikbaarheid van het COA, omdat veel in afstemming met deze organisatie moet worden gedaan omdat zij de bouw van de locatie realiseren en al vanaf het begin betrokken moeten worden bij de ontwikkeling.

Financiële kaders

Alle kosten die in deze fase worden gemaakt worden doorberekend aan het COA (via de grondprijzen/huur). Er is tevens een voorbereidingskrediet beschikbaar van 150.000 euro om vooruitlopend kosten, zoals inwonersbijeenkomsten of onderzoeken m.b.t. bestemmingsplan/ de grond te kunnen voldoen. Mochten er specifieke wensen zijn welke niet kunnen worden meegenomen in de kosten richting het COA, maar gemeentelijk wel van belang worden geacht om te realiseren is er tevens nog een reserve met als bestemming brede opvang, welke hiervoor, na een raadsbesluit, ingezet zou kunnen worden.

De uren van alle projectgroepleden wordt bijgehouden via CIS en zullen ook ten laste worden gebracht van het COA.

Kanttelingen – risico's

Gezien de krapte op de arbeidsmarkt en de grote werkdruk in het fysiek domein bestaat de kans dat er vertraging in het proces komt, omdat de benodigde capaciteit niet geleverd kan worden, en ook extern niet gevonden kan worden.

Als de realisatie uiteindelijk langer duurt dan ingeschat bestaat de kans dat wij straks niet tijdig voldoen aan de spreidingswet/onzere taak als gemeente om een bepaald aantal opvangplekken voor asielzoekers te regelen zoals wordt verdeeld per provincie.

Planning

Hieronder de planning voor de eerste periode; het vervolg volgt uit de gedetailleerde projectplanning.

Stap:	Activiteit:	Planning
1	Besluitvorming bestuursovereenkomst tussen COA en gemeente	September 2023
3	Afstemming definitieve bestuursopdracht en projectopdracht met stuurgroep	21 september 2023
4	Bestuursopdracht vaststellen door college	26 september 2023
	Bestuursovereenkomst tussen COA en college ondertekenen	27 september 2023
5	Gedetailleerde projectplanning RO-deel	Eind september/begin oktober 2023
6	Eerste bijeenkomst klankbordgroep belanghebbenden	Eind oktober 2023

Communicatie

Voorstel is om 'communicatie en participatie' in de ontwikkel- en realisatiefase toe te voegen aan de projectgroep. Hiermee wordt ook de link met de klankbordgroep geborgd. Verder is het gedurende het proces van belang om omwonenden en/of belanghebbenden op de hoogte te houden via o.a. een nieuwbrief.

Er zal voor deze fase van het project een participatie- en communicatieplan worden opgeleverd.

Ondertekening

Opdrachtgever:

Opdrachtnemer:

Bijlagen:

Projectopdracht azc onderdeel RO (interne bijlage)